

Mesterházy Balázs

A MEDITERRÁN-ÁLLANDÓ¹

A fehérre meszelt házak előtti padokon úgy ültek, végig sorban, akár a fecskék, csupa idősebb, napvájta, cserzett bőrű férfi, szürke, fekete és fehér kötött pulóverben, botra támasztott állal vagy a falnak dőlve, az augusztusi, rikító melegben. Ahogy elhaladtunk előttük, hangosan köszöntünk, éreztük, hogy ezt kívánja a helyzet, ők komolyan vették az aktust, bólintottak, úgy köszöntek vissza. Ha akkor, a déli partokra tartva, nem romlik el a busz, ha nem szállunk le róla és nem stoppolunk, sohasem látjuk Raposeirát. A kis képeslapfalut. Ahogy a színes ablaktáblákat és a rikító muskátlikat magunk mögött hagytuk, a házak közül kijutva a kopott, vibráló tájba, mindenütt kőfalak, olivák, gránátalmafák. Én nem mertem, de te hoztál az egyik fáról néhány almát, és a kis kőfal tövében, egy bokor alatt, poros, hátizsákos évák, éppen visszafogadva a Paradicsomba, téptük kézzel a gránátalmák bordó, vaskos héját, a rubin lé lassan, ragacsosan csorgott le az állunkon. Éhesek voltunk, nagyrészt a drágaköcsomagokat elválasztó, keserű, sárga falat is megettük. A szántásokból szállt ki az agyagos föld szaga, a levegő pedig úgy remegett felettünk a száraz hőségben, mint valami örült, kék délibáb. Az egyik legjobb lakoma volt ez addigi életünkben, és talán, azóta is csak kevés jobb volt. Mikor végeztünk, a kabócás, remegő melegben visszagyalogoltunk a faluba. A kis főtér kocsmájában kikértünk két pohár vörösbort, amit persze jó lett volna magához az almához inni, de megbeszéltük, majd úgy meséljük, hogy úgy volt.

*

Addig élőben nem láttunk ilyen fát. Tudtuk, hogy van, de csak fület, olivát és gyümölcsfákat láttunk. A vonat majdnem fél órája szaladt a furcsa, monoton tájban és még mindig tartott, a sín pár mindkét oldalán, jobb kéz és bal kéz felől egyaránt parafák, a parafamező. Agyagos, vörös porfelhő, göcsörtös, rémült meredés. Szomorú, lépni

1 Részletek a szerző következő, készülő verseskötetéből.

képtelen vágóállat, haszonnövény. A fát meghámozzák, a kérget, a burkolatát letépi. A sebeket kenőccsel kenik, ecsettel, kislapáttal, akár a vakolatot a falra. Majd néhány évtizedig hagyják visszazönni, minden nap ugyanaz a por van, és ha elég vastag már, letépi újra. Pusztai Sziszüphoszok. Lombos, ősi, mozdulatlan birkák. Finom bőrű óriások. A kérgeket egymásra hordják, úgy dobálják, akár a szőnyeget. Fa nélküli farakás.

*

Ahogy a hullámok belenyálnak a partba, nyúlós üveg, sós fólia, kihordanak a homokra egy teljes tengeri ábécét. Kagylót, hínárt, haltetemet, rákpáncélt, gömbölyűre csiszolt követ, szivacsot és színét vesztett medúzát. Egy olyan nyelv darabjait, amelyet mindig is beszéltünk.

*

Sinesben nem volt szállásunk, úgyhogy este lementünk a tengerpartra, ott pakoltunk le. Vasco da Gama szülővárosa, ennyit tudtunk róla. A víztől jó ötven méterre raktuk le a hálósákokat, a sziklafal tövében, de még a homokon. Te voltál távolabb a víztől, a szikla felé, én közvetlenül melletted, de ez elég volt, mekkora nagy is egy méter, ennyin múltott, merthogy arra ébredtem, hogy vízben fekszem, hogy lötyög a víz a fejem alatt. Felébresztettelek, a te részed száraz maradt, rémület volt, nem láttam korábban ilyet, nem ismertem ekkora árapályt. Tengerekhez szoktunk, az óceánt, a méreteit nem ismertük. Nem is arról volt szó, hogy alábecsültük, mert nem becsültünk mi semmit alá, csak nem értettük, kérdésként sem merült fel, igazán nem, hogy éjszaka ennyire kijöhet a víz, hogy ilyen szélesre nyúlik és ránk tör.